

Skriftlig årsberetning 2021

Foreningen Lokalarkiver i Aarhus

Arkivudvalgets sammensætning

Område Nord: Jytte Bjerg fra Spørring Suppleant Jørn Christiansen fra Vejlbj Risskov

Område Vest: Niels Løgager fra Åby næstforperson i arkivudvalget Suppleant Peter Poulsen fra Borum-Lyngby

Område Syd: Kirsten Williams forperson i arkivudvalget Suppleant Krista Franck Højbjerg-Holme

Leder af Lokalbibliotekerne Susanne Gilling

Stadsarkivar Søren Bitsch

Sekretær Mikkel Randlev Møller Ifølge arkivudvalgets forretningsorden er suppleanterne inviteret til at deltage i alle udvalgs møder.

Udvalget har holdt tre møder. Årsmødet blev pga. af covid-19 udsat til 23. september.

Indledning

Nedlukningen af arkiverne i 2021 har sat sine spor på arkivernes virke. Det er lykket med at fastholde de frivillige, men der er arbejdet færre timer på arkiverne. Vilkårene for nedlukning har været forskellige i forhold til om arkivet lå på en skole, et bibliotek eller for sig selv. I større omfang er det lykket at skrive artikler, udgive årbøger og kalendere samt være aktiv på Facebook. Foredrag og byvandring samt åbent hus på Arkivernes Dag har også kunnet gennemføres. Igen i år er der yderligere 3.805 stk. foto registreret på Arkiv.dk., så arkiverne i Aarhus har nu 87.040 billeder pr. 31.12.21, der er tilgængelige for hele landet og den øvrige verden. Alt i alt er årets aktivitet tilfredsstillende i betragtning af mange ugers nedlukning.

Covid-19 på arkiverne/Mikkel Randlev Møller

Covid-19 har præget det sidste halvandet år i hele verden – også i arkiverne. Covid-restriktionerne har jo været til for at sikre, at så få blev smittet som muligt. Det har betydet store omvæltninger i hverdagen for arkiverne – med værnemidler, lukning i lange perioder og tjek af coronapas. Igennem hele covid-perioden fra den allerførste nedlukning i begyndelsen af 2020 er der sjældent gået en uge uden nye regler eller justeringer og præciseringer af reglerne. F.eks. reglerne om mundbind, afstandskrav, coronapas. Efter hvert politisk forlig på Christiansborg om nye regler – stramninger eller lempelser – er der altid gået et stykke tid, før de helt konkrete regler er blevet beskrevet af myndighederne. De konkrete regler for arkiverne er således kommet fra Kulturministeriet, Sundhedsstyrelsen, Aarhus Kommunes Krisestyring og andre. Ofte har Bibliotekernes afdeling Drift og Ressourcer måttet kontakte myndighederne

eller Politiet for at få en præcisering af uklare regler. Som alle i arkiverne nok ved, har reglerne i enkelte tilfælde været forskellige alt efter, om arkivet befinder sig på et bibliotek, en skole eller et andet sted. Drift og Ressourcer har også stået for fordeling af håndsprit og andre værnemidler til arkiverne. Arkivudvalgets møder er blevet afholdt over internettet under covid-nedlukningerne. Det har været en travl og vanskelig tid for arkiverne. Bibliotekerne takker for samarbejdet under covid-krisen.

Arkivernes Lokaleforhold /Kirsten Williams

Hjortshøj-Egå-Skæring Egnsarkiv har været uden lokaler siden dets lokaler på Skæring Skole blev opsagt for tre år siden. Arkivet er nu i februar 2022 ved at flytte ind på Virupskolen i Hjortshøj. Det foregår dog i stadier, da de tidligere lejere endnu ikke kan overtage alle deres lokaler i Multihus Hjortshøj. Arkivet i Brabrand flyttede i december 2021 til lokaler på det nye bibliotek i Gellerup.

Som nævnt også i tidligere årsberetninger har en del arkiver udfordringer med lokaler. Nogle arkiver har lokaler i en kælder uden vinduer og vil gerne op derfra. Flere klager over for lidt plads, så selvom de godt kunne bruge flere frivillige til arbejdet, så er der ikke plads til dem. Det kan også være en udfordring at få plads til at modtage gæster på arkivet. Kommunale lokaler er generelt under pres, specielt på skolerne pga. et stigende antal børn.

Stadsarkivet/Søren Bitsch

Stadsarkivets læsesal var lukket i de perioder, Dokk1 som bibliotek var underlagt restriktioner. Det har påvirket besøgstallet, som vi håber bevæger sig opad i 2022. I 2021 gik stadsarkivets "filmkanal" i luften sammen med en "podcast-kanal". På filmkanalen lægges blandt andet film lavet i samarbejde med TV Aarhus, og blandt podcastene finder man blandt andet en ny serie, "Gravminder", lavet sammen med Den Gamle By, Aarhus Teater og Aarhus Domkirke. Der arbejdes hele tiden med at færdiggøre registreringer af sognekommunernes arkiv, som tidligere lå i Erhvervsarkivet. De findes på [Aarhusarkivet.dk](https://aarhusarkivet.dk). F.eks. findes Holme-Tranbjerg Kommunes arkiv på dette link: [Søgeresultat | AarhusArkivet](#). I samarbejde med lokalcentre og FO Aarhus er der arrangeret Lokalhistoriske Cafée, ofte i samarbejde med lokalarkiver. Projektet Retrodigitalisering.dk har fået tilført fondsmidler, så det kan køre videre de næste 3-4 år. Projektet handler om at digitalisere og transskribere sognerådsprotokoller og i sidste ende få computere til at læse de håndskrevne tekster. Protokoller fra alle sognekommuner fra Aarhus er med i arbejdet. Find gerne jeres lokalområde her: www.retrodigitalisering.dk.

IT- konsulent/ Svend Erik Kjølhede Nielsen

Arkivudvalget har besluttet at forlænge kontrakten med IT-konsulenten i to år frem til 1.april 2024. Til trods for nedlukning på arkiverne i flere omgange har der været 15 besøg, fire gange fjernhjælp og endelig er der udsendt vejledning til bl.a. installering af mobilt bredbånd, opdatering til Windows 11, tilgængelighed på hjemmesider, lister med adgangskoder mv. Det er til stor

gavn for arkiverne, at de kan få hjælp til alle mulige slags IT-problemer samt hjælp til vurdering, om udstyret skal udskiftes.

Anneken Samarbejdet med Den gamle By/ museumsinspektør Appel Laursen

Den Gamle By løser en lovpligtig opgave i forhold til at sikre bevaringsværdier i kommunen. Det skal ske i samarbejde med kommunen og Slots- og Kulturstyrelsen. Blandt andet får vi alle byggesager, og registrerer nedrivningssager. Ikke at vi kan gøre så meget, men indimellem hejser vi et flag omkring særligt vigtige ejendomme, der har en høj bevaringsværdig. Vi bruger ofte Arkiv.dk i den arkivalske kontrol, som vi gennemfører – og her er ofte en del at finde.

Den Gamle By har også samme ansvar i Favrskov Kommune. Her har vi gennem nogen år haft en aftale med lokalarkiverne i Favrskov Kommune om at melde til dem, når der er huse, der står til nedrivning. Mest som orientering, hvis de vil nå tage et billede af ejendommen, inden den forsvinder, vil notere nedrivnings år ved arkivsagen eller lignende.

Det er meget forskelligt hvordan lokalarkiverne bruger orienteringen. Det er da også mest ment som en service til lokalarkiverne, så de kan være mest muligt opdateret. En gang om ugen modtager Den gamle By en liste med nedrivningssager, som det nu er aftalt med arkivudvalget, tilgår alle arkiverne i Aarhus Kommune. Det er vigtigt at påpege at det er op til det enkelte arkiv, om de reagerer på listen. Der følger ingen forpligtigelser med i form af tilbagemelding eller lign. Arkivudvalget ser frem til samarbejdet.

Arkivernes aktivitet i 2021 sammenlignet med forudgående år

	2021	2020	2019	2018	Variation 2021
Planlagte åbne timer	200	200			
Nedlukning fra	nedlukning gennemsnitlig 25 uger	Nedlukning op til 8 mdr.	201	188	10-55 uger
Besøg inkl arkivernes dag	575	482	1034	1631	3-68 besøg
Antal frivillige	149	147	193	154	2-16 frivillige

Arkivalier afleveret til arkivet	319	306	419	503	3-53 afleveringer
Tlf/mundtlig kontakt	515	523	528	353	2-265 mundtlig kontakt
Mail	810	959	850	708	4-161 mails
Udstillinger Inkl. billedserier	63	36	84	37	0-36
Foredrag inkl. byvandring	27	11	41	38	0-8
Udgivelser bog, kalendere, artikler	66	68	62	63	0-20
Interview	2	3	22	18	
Antal foto på Arkiv.dk	87.040	83.235	72.187	63.186	461-
Frivilliges arbejde åbningstid /udenfor inkl. hjemmearbejde mdl.	1409	2006	3131	2416	16-179 timer pr. arkiv

Regnskab 2021 og budget 2022

Rammebeløb til rådighed i 2021 og 2022 kr. 523.000

Udviklingspuljen

Regnskab

Budget 2022

Kurser / kørsel	12.190	18.000
Bevillinger	45.222	25.000
I alt	57.412	43.000
Arkivernes Fælles		
Arkivledere honorar	215.000	215.000
Bredbånd/net	29.295	30.000
Årsmøde	22.644	30.000
LIØ kontingent	5.500	5.500
Arkibas licens	52.814	57.509
Visda afgift	9.695	10.103
Sla kontingent	57.462	62.322
Arkiverne		
Område Syd	44.996	52.500 a'kr.7.500
Område Vest	25.903	45.500 a'kr.6.500
Område Nord	23.276	44.000 a'kr.5.500
Scanner Stadsarkiv	12.500	6.500

Husleje Borum	0	1.500
Diverse	6.362	0
Resultat		
	562.855	603.434
Til rådighed	-523.000	-523.000
Årets Underskud	39.855	

Underskuddet dækkes af arkivernes opsparing.

Ekstraordinære udgifter er nye reoler til Brabrand på 32.000. (under bevillinger)

Arkibas licens er steget med 8%, samme gælder for 2022.

SLA-kontingent stiger pr. år med 2 %+ med øget indbyggerantal.

8. marts 2022 Kirsten Williams